

HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN en zijn uitvoeringsbesluit zijn in werking getreden

Yvan STEMPIERWSKY
Wetenschappelijk Secretaris bij de
Commissie voor Boekhoudkundige Normen,
Attaché bij de Commissie
voor het Bank- en Financiewezen,
Lector aan de FUCaM

Inleiding

Aan het Wetboek van vennootschappen, vervat in de Wet van 7 mei 1999 en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 6 augustus 1999, werd in een vorig nummer van *Accountancy & Tax*¹, reeds een eerste helder overzicht gewijid door P. Van Eeckhoute.

Aangezien de Koning van zijn bevoegdheid om de datum van inwerkingtreding van het Wetboek vast te stellen geen gebruik heeft gemaakt, is het in werking getreden achttien maanden na de publicatie ervan, namelijk op 6 februari 2001.

Bij het nalezen van de tekst was gebleken dat, vóór de toepassing ervan, nog verscheidene redactiefouten en vormgebreken, die eigen zijn aan een werk van dergelijke omvang en moeilijkheidsgraad, moesten worden verbeterd (gebrek aan overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst van een aantal bepalingen, foutieve verwijzingen, ontbreken van één of ander woord in bepaalde artikelen of onvolmaaktheden). Deze verbeteringen werden doorgevoerd bij Wet van 23 januari 2001 tot wijziging van de wet van 7 mei 1999 houdende het Wetboek van vennootschappen en van de wet van 17 juli 1975 op de boekhouding van de ondernemingen²

Maar naar het voorbeeld van wat zich met het Wetboek had voorgedaan, vereiste de inwerkingtreding ervan dat eveneens de verschillende uitvoeringsbesluiten werden aangepast en gecoördineerd. De wettelijke grondslag ervan is voortaan immers het Wetboek van vennootschappen. Die coördinatie werd doorgevoerd bij Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen³ waarvan de inhoud hierna wordt besproken.

Het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen

1. Structuur van het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen⁴

Met uitzondering van de wijzigingen die noodzakelijk waren voor de integratie ervan in het besluit, een aantal markante formele verbeteringen en geringe technische aanpassingen, neemt het besluit tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 6 februari 2001, in de volgorde waarin de bevoegdheidstoewijzingen in het Wetboek zijn vermeld, de verordeningsbepalingen over van de verschillende koninklijke besluiten, waarvan de wettelijke grondslag voortaan uitsluitend door het Wetboek van vennootschappen wordt gevormd.

¹ Februari, maart, april 2000.

² Belgisch Staatsblad van 6 februari 2001, p. 3002.

³ Belgisch Staatsblad van 6 februari 2001, p. 3008 en erratum, Belgisch Staatsblad van 27 februari 2001, p. 6149.

⁴ Belgisch Staatsblad van 6 februari 2001, p. 3008.

Het besluit bevat 226 bepalingen, gerangschikt in zes boeken, met name "Oprichting en formaliteiten inzake openbaarmaking", "Jaarrekeningen, geconsolideerde jaarrekeningen en formaliteiten inzake openbaarmaking", "Voordracht door de ondernemingsraden van kandidaten voor de opdracht van commissaris of van bedrijfsrevisor", "Consignatieprocedure en bestemming van de activa in geval van gerechtelijke ontbinding", "De naamloze vennootschap en de commanditaire vennootschap op aandelen" en "Diverse bepalingen", op hun beurt onderverdeeld in titels, hoofdstukken, afdelingen en onderafdelingen.

Het wordt voorafgegaan door een Verslag aan de Koning. Als bijlage werden twee concordantietabellen gepubliceerd om de overgang van de oorspronkelijke bepalingen naar de ermee overeenstemmende bepalingen van het besluit en vice versa te vergemakkelijken.

2. BOEK I (art. 1 tot 21) - Oprichting en formaliteiten inzake openbaarmaking

Zoals in het Verslag aan de Koning is vermeld, bevat Boek I voornamelijk de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 25 november 1991 op de openbaarmaking van akten en stukken van vennootschappen en ondernemingen, met uitzondering van de bepalingen ervan die betrekking hebben op de openbaarmaking van jaarrekeningen en van geconsolideerde jaarrekeningen.

Uit de concordantietabellen blijkt dat slechts twee bepalingen een andere oorsprong hebben : artikel 7 betreffende het register van sommige openbare instellingen waarvan de tekst gedeeltelijk overgenomen is uit het oude artikel 10, § 3, van het Koninklijk Besluit van 12 september 1983 tot uitvoering van de wet op de boekhouding en artikel 8, dat nieuw is en krachtens hetwelk ter griffie van elke rechtbank van koophandel een register van de landbouwvennootschappen moet worden bijgehouden.

De wettelijke grondslag van Boek I wordt in hoofdzaak gevormd door de artikelen 67, 73, 84 en 88 van het Wetboek van vennootschappen.

De meeste bijlagen, met name de formulieren die moeten worden gebruikt bij de neerlegging van bepaalde stukken ter griffie, werden vervangen bij erratum, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 27 februari 2001.

3. Verordeningbepalingen betreffende het opmaken en de openbaarmaking van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening (Boek II – art. 22 tot 183)

■ Inleiding

De verplichting tot het opmaken, de controle en de openbaarmaking van de jaarrekening en de

geconsolideerde jaarrekening van de vennootschappen werd bij de Wet van 7 mei 1999, houdende het Wetboek van vennootschappen, in deze wet geïntegreerd.

De overbrenging van het recht inzake de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekeningen, waarvan de wettelijke grondslag tot dusver door de Wet op de boekhouding van 17 juli 1975 werd gevormd, naar het vennootschapsrecht, heeft verschillende oorzaken : de oorsprong van het recht inzake de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening in de Europese richtlijnen "vennootschapsrecht" (4de en 7de richtlijn), de situatie in onze buurlanden, het feit dat de meeste gebruikers van de bepalingen van het jaarrekeningenrecht entiteiten zijn die de vorm van een vennootschap hebben aangenomen, neiging tot vereenvoudiging, enz.).⁵

Daardoor is het Wetboek van vennootschappen voor alle vennootschappen de wettelijke grondslag van hun verplichtingen inzake de (statutaire of geconsolideerde) jaarrekening geworden, zowel op het gebied van de inhoud, de controle als de openbaarmaking van deze jaarrekeningen.

Deze overheveling heeft nochtans geenszins afbreuk gedaan aan de bevoegdheden van de verschillende betrokken ministeriële departementen, aangezien de Minister van Economie zijn leadership ter zake behoudt, noch geraakt aan de adviesbevoegdheden van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen en van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.⁶

Zoals hierna zal blijken, werd evenmin enige afbreuk gedaan aan het toepassingsgebied *ratione personae* van de verplaatste boekhoudkundige bepalingen.

■ Structuur en inhoud van Boek II

Boek II van het besluit, met zijn 162 artikelen die 67 bladzijden van het Belgisch Staatsblad beslaan (art. 22 tot 183), het meest omvangrijke boek van het besluit, draagt als opschrift "Jaarrekeningen, geconsolideerde jaarrekeningen en formaliteiten inzake openbaarmaking". Het is onderverdeeld in drie titels, met name "Jaarrekening" (art. 22 tot 105), "Geconsolideerde jaarrekening" (art. 106 tot 169) en "Openbaarmaking van de jaarrekening en van de geconsolideerde jaarrekening" (art. 170 tot 183). Deze

⁵ Zie ter zake onder meer, K. Geens, "De codificatie van het vennootschapsrecht : algemene bepalingen uit het Wetboek van vennootschappen" en Benoit-Moury "Une nouvelle codification du droit des sociétés : pourquoi et comment ?" in *Nieuw vennootschaps- en financieel recht 1999*, Jan Ronse Instituut, Biblo, Leuven, 2000, alsook M.-A. Delvaux en M. Coipel "Le Code des sociétés", J.T., 2000, p. 545, nrs. 5 tot 8 en F. Hellemans, "De codificatie van het vennootschapsrecht, Jan Ronse Instituut, Biblo, Leuven, 1999, p. 375.

⁶ Parl. St., Kamer, 1998-1999, nr. 1838/1, p. 12, 17 en 18 en zie onder meer de art. 124 en 125 van het Wetboek van vennootschappen.

drie titels bevatten, ingevolge de integratie van het jaarrekeningenrecht in het Wetboek van vennootschappen, achtereenvolgens de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 8 oktober 1976 op de jaarrekening van de ondernemingen en van het Koninklijk Besluit van 6 maart 1990 op de geconsolideerde jaarrekening van de ondernemingen – uitgezonderd evenwel de bepalingen die aan dit besluit werden ontleend en sindsdien in het Wetboek van vennootschappen voorkomen, alsook de bepalingen betreffende de openbaarmaking van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening die in het bovenbedoelde koninklijk besluit van 25 november 1991 stonden.

■ *Wettelijke grondslag en toepassingsgebied van de bepalingen*

Hoewel het recht inzake de (statuair en geconsolideerde) jaarrekening in het vennootschapsrecht werd geïntegreerd, geldt dat geenszins voor het boekhoudrecht.

De boekhoudkundige verplichtingen van alle ondernemingen (natuurlijke personen die de hoedanigheid van koopman hebben, handelsvennootschappen of vennootschappen die de vorm van een handelsvennootschap hebben aangenomen, Europese economische samenwerkingsverbanden, openbare instellingen die een statutaire opdracht vervullen van commerciële, financiële of industriële aard, enz.), vallen bij voortduur onder de Wet van 17 juli 1975 op de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen, zoals gewijzigd door de wet van 7 mei 1999, waarbij het opschrift ervan werd gewijzigd in "Wet van 17 juli 1975 op de boekhouding van de ondernemingen" en door de Wet van 23 januari 2001. Het toepassingsgebied ervan blijft ongewijzigd.

✓ *Jaarrekening (vorm, inhoud en waarderingsregels)*

De wettelijke grondslag van de bepalingen betreffende de vorm en de inhoud van de jaarrekening (oud Koninklijk Besluit van 8 oktober 1976, thans de artikelen 22 tot 105 van het koninklijk besluit tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen), wordt voortaan niet meer gevormd door de Wet op de boekhouding (oud artikel 7, lid 4), maar door artikel 92, § 1, van het Wetboek van vennootschappen. Het toepassingsgebied ervan daarentegen, voorheen gedefinieerd in artikel 1 van het Koninklijk Besluit van 8 oktober 1976 (door verwijzing naar artikel 1 van de wet op de boekhouding), wordt voortaan voor de

vennootschappen afgebakend door de artikelen 92 en 93, lid 2, van het Wetboek van vennootschappen (en artikel 98, § 2, van het uitvoeringsbesluit ervan), en voor de andere ondernemingen – bedoeld in artikel 1 van de wet op de boekhouding – die geen vennootschap zijn, door artikel 10, § 2, nieuw, van de wet op de boekhouding, luidens hetwelk "de ondernemingen die niet zijn onderworpen aan de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en zijn uitvoeringsbesluiten, zich moeten gedragen naar de bepalingen daarvan wat de vorm, de inhoud, de controle en de neerlegging van de jaarrekening en het jaarverslag betreft...".

Het recht inzake de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekeningen werd overgeheveld naar het vennootschapsrecht. Daardoor is het Wetboek van vennootschappen voor alle vennootschappen de wettelijke grondslag geworden van hun verplichtingen inzake de jaarrekening, zowel op het gebied van de inhoud, de controle als de openbaarmaking ervan.

Sinds de wijziging ervan bij Wet van 23 januari 2001, vormt artikel 92, § 1, van het Wetboek trouwens ook de wettelijke grondslag voor de bepalingen van Boek II betreffende de waarderings- en inventarisatieregels.

Het toepassingsgebied van de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 8 oktober 1976, zoals overgenomen door het Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen, is dus ongewijzigd gebleven.

✓ *Geconsolideerde jaarrekening*

Vóór 6 februari 2001, datum van inwerkingtreding van het Wetboek en het uitvoeringsbesluit ervan, waren de voor het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening noodwendige definities (controle, vaststelling van de controlebevoegdheid, dochteronderneming, moederonderneming, exclusieve controle, gezamenlijke controle, gezamenlijke dochteronderneming, consortium, onderneming, consoliderende onderneming, ondernemingen opgenomen in de consolidatie, geassocieerde onderneming), de vrijstellingen (subconsolidatie, kleine groepen) en de bepalingen betreffende de consolidatiekring en de vorm en de inhoud (principes, methoden, enz.) opgenomen in het Koninklijk Besluit van 6 maart 1990 op de geconsolideerde jaarrekening van de ondernemingen, getroffen in uitvoering van artikel 11, 1°, van de Wet op de boekhouding, tot omzetting van de 7de richtlijn betreffende de geconsolideerde jaarrekening van de ondernemingen.

⁷ Zie, G. Keutgen en P. Lambrecht, "La dimension des sociétés – emprunts au droit comptable et au droit financier", in *Le Nouveau Code des Sociétés*, Academia-Bruylant, Louvain-la-Neuve, 1999, p. 213 e.v.

Deze bepalingen, die voortaan wettelijke bepalingen zijn, staan voortaan in de artikelen 5 tot 12, 16 en 109 (zoals gewijzigd door de Wet van 23 januari 2001) van het Wetboek van vennootschappen⁷.

De vrijstellingen zijn thans opgenomen in de artikelen 112 tot 115 van het Wetboek van vennootschappen, terwijl, krachtens de artikelen 116 en 117 van hetzelfde Wetboek, de consolidatiekring en de vorm en de inhoud van de geconsolideerde jaarrekening vastgesteld zijn bij Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen (art. 106 tot 169).

Waar de verplichting om een geconsolideerde jaarrekening op te maken tot dusver voortvloeide uit de artikelen 7 (consolidatie door een moederonderneming) en 71 (consolidatie bij een consortium) van het Koninklijk Besluit van 6 maart 1990 op de geconsolideerde jaarrekening van de ondernemingen, zal ze voortaan, voor de vennootschappen, steunen op de artikelen 110 (consolidatie door een moederonderneming) en 111 (consolidatie bij consortium) van het Wetboek van vennootschappen (zie ook art. 108), en voor de openbare instellingen naar Belgisch recht die een statutaire opdracht vervullen van commerciële, financiële of industriële aard, op artikel 11, § 1, nieuw, van de Wet op de boekhouding, luidens hetwelk ze “zich moeten gedragen naar de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en zijn uitvoeringsbesluiten voor wat de vorm, de inhoud, de controle en de neerlegging van een geconsolideerde jaarrekening en geconsolideerd jaarverslag betreft”.

Het toepassingsgebied van de bepalingen die tot dusver vervat lagen in het Koninklijk Besluit van 6 maart 1990 op de geconsolideerde jaarrekening van de ondernemingen, en voortaan eensdeels vervat zijn in het Wetboek van vennootschappen, en anderdeels in het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen, is derhalve ongewijzigd gebleven.

✓ *Openbaarmaking van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening*

Vóór 6 februari 2001 waren de verordeningsbepalingen betreffende de openbaarmaking van de jaarrekening, voor wat de vennootschappen betreft, vervat in, enerzijds de Gecoördineerde Wetten op de handelsvennootschappen (art. 80 voor de naamloze vennootschappen, art. 107 voor de commanditaire vennootschappen op aandelen, art. 137 voor de besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid en art. 158 voor de coöperatieve vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid, zie ook de art. 117bis tot 177quinquies) en anderzijds voor de vennootschappen onder firma, de gewone commanditaire vennootschappen en de coöperatieve vennootschappen met onbeperkte aansprakelijkheid, in artikel 10, §§ 1 en 2 van het Koninklijk Besluit van 12 september 1983 tot

uitvoering van de wet van 17 juli 1975, met wettelijke grondslag in artikel 10, § 2, van deze wet.

Voor de openbare instellingen bedoeld in artikel 1, lid 1, 3°, van de Wet van 17 juli 1975 en voor de instellingen bedoeld in artikel 1, lid 1, 4°, van deze wet, waarop hoofdstuk I van de Wet op de boekhouding toepasselijk zou geweest zijn, was de verplichting tot openbaarmaking vervat in artikel 10, § 2, van de Wet op de boekhouding en in artikel 10, §§ 1 en 2 van het Koninklijk Besluit van 12 september 1983 tot uitvoering van de Wet op de boekhouding.

De praktische modaliteiten van de neerlegging van de jaarrekeningen, ten slotte, werden geregeld door sommige bepalingen van het Koninklijk Besluit van 25 november 1991 op de openbaarmaking van akten en stukken van vennootschappen en ondernemingen.

Voortaan is de regeling voor de openbaarmaking van de jaarrekening van de vennootschappen, ongeacht de rechtsvorm van de vennootschap, in het Wetboek van vennootschappen vervat (art. 97 tot 107) en zijn de bepalingen van het bovenbedoelde Koninklijk Besluit van 25 november 1991 betreffende de neerlegging van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening in het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen opgenomen (Boek II, Titel III – art. 173 tot 183).

Deze bepalingen zijn voortaan ook van toepassing op de ondernemingen die geen vennootschap zijn, conform het hiervoor reeds vermelde artikel 10, § 2, nieuw, van de Wet op de boekhouding, luidens hetwelk “de ondernemingen die niet zijn onderworpen aan de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en zijn uitvoeringsbesluiten, zich moeten gedragen naar de bepalingen daarvan wat de vorm, de inhoud, de controle en de neerlegging van de jaarrekening en het jaarverslag betreft...”.

De openbaarmaking van de geconsolideerde jaarrekening werd in uitvoering van artikel 11, 1°, van de Wet op de boekhouding, geregeld door artikel 76 van het Koninklijk Besluit van 6 maart 1990. De neerlegging van de rekeningen viel eveneens onder het bovenvermelde Koninklijk Besluit van 25 november 1991.

Voortaan wordt deze materie voor de vennootschappen beheerst door de artikelen 120 en 121 van het Wetboek van vennootschappen, en door de artikelen 173 tot 183 van het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen.

De openbare instellingen naar Belgisch recht die een statutaire opdracht vervullen van commerciële, financiële of industriële aard, zijn aan dezelfde bepalingen onderworpen in toepassing van artikel 11, § 1, nieuw, van de Wet op de boekhouding, luidens hetwelk ze

“zich moeten gedragen naar de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en zijn uitvoeringsbesluiten voor wat de vorm, de inhoud, de controle en de neerlegging van een geconsolideerde jaarrekening en geconsolideerd jaarverslag betreft”.

Zoals hiervoor vermeld, zijn de regels op het stuk van de openbaarmaking van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening, destijds opgenomen in het Koninklijk Besluit van 25 november 1991 op de openbaarmaking van akten en stukken van vennootschappen en ondernemingen, voortaan vervat in Boek II, Titel III (art. 170 tot 183) van het Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen⁸.

Het toepassingsgebied van de bepalingen op het vlak van de openbaarmaking van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening, is derhalve ongewijzigd gebleven.

■ *Wijzigingen aangebracht aan de in Boek II van het Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen geïntegreerde besluiten*

Bij de integratie ervan in het besluit tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen hebben de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 8 oktober 1976 betreffende de jaarrekening van de ondernemingen, van het Koninklijk Besluit van 6 maart 1990 op de geconsolideerde jaarrekening van de ondernemingen en van het Koninklijk Besluit van 25 november op de openbaarmaking van akten en stukken van vennootschappen en ondernemingen verschillende wijzigingen ondergaan.

Aldus werd de integratie van deze bepalingen aangegrepen om ze anders te structureren en er de diverse hierna vermelde wijzigingen in aan te brengen.

Met betrekking tot de structuur van de verordeningsbepalingen die het boekhoudkundig gemeen recht vormen inzake statutaire rekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, is met het oog op de begrijpelijkheid en de leesbaarheid de volgorde van de bepalingen van de Koninklijke Besluiten van 8 oktober 1976 en van 6 maart 1990 parallel aangepast.

Zo begint de eerste Titel van Boek II van het besluit, dat betrekking heeft op de jaarrekening en waarin de bepalingen van het besluit van 8 oktober 1976 en van de bijlage zonder inhoudelijke wijzigingen zijn overgenomen, met een Hoofdstuk I dat de algemene beginselen bevat.

In Hoofdstuk II betreffende de waarderingsregels zijn de algemene beginselen ter zake (vastlegging van de waarderingsregels, continuïteit en discontinuïteit, afzonderlijke waardering, voorzichtigheid, oprechtheid en goede trouw, enz..) (Afdeling I), de regels inzake de

vaststelling van de aanschaffingswaarde (beginselen en uitzonderingen) (Afdeling II), de bepalingen betreffende afschrijvingen en waardeverminderingen (Afdeling III), inzake voorzieningen voor risico's en lasten (Afdeling IV) en herwaarderingsmeerwaarden (Afdeling V) in verschillende afdelingen gegroepeerd. Vervolgens zijn in dertien onderafdelingen van Afdeling VI (bijzondere regels), de waarderingsregels opgenomen die kenmerkend zijn voor een aantal balansposten en voor een aantal bijzondere verrichtingen zoals fusie, splitsing, inbreng van bedrijfsafdelingen en van algemeenheden van goederen.

Overeenkomstig het voorstel dat de Commissie voor Boekhoudkundige Normen in haar bulletin nr. 45 heeft geformuleerd (p. 11), zijn die bepalingen bij de integratie van de artikelen 36bis tot 36quinquies van het Koninklijk Besluit van 8 oktober 1976 (boekhoudkundige verwerking van fusies, splitsingen en inbreng van een bedrijfsafdeling of van een algemeenheid van goederen) in het uitvoeringsbesluit van het Wetboek van vennootschappen aangepast zodat de artikelen 36bis tot 36quater niet langer toepasselijk zijn op fusies (en splitsingen) gerealiseerd overeenkomstig de bepalingen van het vennootschapsrecht, maar op fusies en splitsingen zoals gedefinieerd in het vennootschapsrecht, met name in de artikelen 672 tot 675 van het Wetboek van vennootschappen en artikel 36quinquies niet langer toepasselijk is op verrichtingen inzake inbreng van een bedrijfsafdeling of van een algemeenheid van goederen verwezenlijkt met toepassing van artikel 46, § 1, 2°, WIB 1992, maar op verrichtingen inzake inbreng van een bedrijfsafdeling of van een algemeenheid van goederen zoals gedefinieerd in het vennootschapsrecht (art. 678 en 679 van het Wetboek van vennootschappen).

Hoofdstuk III, vervolgens, is gewijd aan de structuur van de jaarrekening. Het bevat de algemene beginselen inzake structuur, de volledige en verkorte schema's van jaarrekeningen en de inhoud van een aantal rubrieken (van de balans, van de resultatenrekening en van een aantal vermeldingen vereist voor de bijlage).

Aangezien voor de uitwerking van de bijlage, een aantal vermeldingen betreffende de rechten en verplichtingen die niet in de balans zijn opgenomen, moet worden verstrekt, is geoordeeld dat in de onderafdeling betreffende de inhoud van een aantal vermeldingen vereist voor de bijlage, de definities moesten worden opgenomen die zijn geformuleerd in Hoofdstuk II van de bijlage bij het Koninklijk Besluit van 12 september 1983 tot bepaling van de minimumindeling van een algemeen rekeningenstelsel.

⁸ *Betreffende de artikelen 178, §§ 2 en 3, en artikel 183, § 2, zie het erratum gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 27 februari 2001.*

In Titel II van Boek II, gewijd aan de geconsolideerde jaarrekening, worden achtereenvolgens de regels van het besluit van 6 maart 1990 op de geconsolideerde jaarrekening van de ondernemingen en betreffende de consolidatiekring, de algemene beginselen, de waarderingsregels, de consolidatiemethodes en de structuur van de geconsolideerde jaarrekening overgenomen.

Zo werd voor een strikter parallellisme op het stuk van de formulering van de algemene beginselen inzake de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening gezorgd door de formulering van die beginselen in de vierde en zevende richtlijnen als grondslag te nemen.

Zo ook wordt overeenkomstig deze richtlijnen (art. 2 van de vierde richtlijn en art. 16 van de zevende richtlijn) voortaan het beginsel inzake de regelmatigheid van de rekeningen vermeld vóór het beginsel inzake een getrouw beeld (art. 24 en 115).

Het streven naar een meer logische groepering van de bepalingen heeft er ook toe geleid dat het beginsel op grond waarvan de jaarrekening volledig moet zijn, gescheiden is van het beginsel van een getrouw beeld, alsook dat de vereisten inzake de volledigheid (beginsel inzake volledigheid, verbod van compensatie en vermelding van rechten en verplichtingen die niet in de balans zijn opgenomen) in een zelfde bepaling zijn samengebracht (art. 25 en 117).

Bij de integratie van de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 25 november 1991 op de openbaarmaking van akten en stukken van vennootschappen en ondernemingen in het uitvoeringsbesluit, is de structuur ervan gewijzigd teneinde de leesbaarheid en de duidelijkheid ervan te vergroten door zo getrouw mogelijk de volgorde en de terminologie van de overeenkomstige artikelen van het Wetboek van vennootschappen te volgen.

4. Boek III (art. 184 tot 191) : voordracht door de ondernemingsraden van kandidaten voor de opdracht van commissaris-revisor of van bedrijfsrevisor

Bij de Wet van 7 mei 1999 houdende het Wetboek van vennootschappen, werd in het Wetboek van vennootschappen eveneens de opdracht geïntegreerd van de revisor en van de commissaris in vennootschappen waarin, overeenkomstig de Wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven, een ondernemingsraad moet worden ingesteld.

Meer specifiek zijn de bepalingen van de artikelen 15bis tot 15quinquies van de Wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven, voor wat deze vennootschappen betreft, voortaan opgenomen onder de artikelen 151 tot 164 van het Wetboek van

vennootschappen (in Boek IV, Titel VII, Controle op de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening).

Wanneer het evenwel gaat om ondernemingen waarin een ondernemingsraad moet worden opgericht op grond van de Wet van 20 september 1948 en die geen vennootschap zijn, wordt de wettelijke grondslag van de opdracht van revisor, net zoals vroeger, gevormd door artikel 15bis van de Wet van 20 september 1948, waarin ingevolge de wijziging bij de Wet van 7 mei 1999 (art. 4) het volgende wordt gesteld : "De opdracht van deze bedrijfsrevisoren ten aanzien van de ondernemingsraad, alsook de voordracht, benoeming, vernieuwing van het mandaat en ontslag van deze bedrijfsrevisoren, wordt beheerst door de artikelen 151 tot 164 van het Wetboek van vennootschappen, met betrekking tot de controle in vennootschappen waar een ondernemingsraad werd opgericht".

Bijgevolg en in uitvoering van artikel 164, § 1, van het Wetboek, werden de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 17 maart 1986 betreffende de voordracht door de ondernemingsraden van kandidaten voor de opdracht van commissaris-revisor of van bedrijfsrevisor in het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen (Boek III, art. 184 tot 191) overgenomen, mits louter formele aanpassingen die vereist waren voor de integratie ervan.

5. Boeken IV (art. 192 en 193) en V (art. 194 tot 219) : consignatieprocedure en bestemming van de activa in geval van gerechtelijke ontbinding - de naamloze vennootschap en de commanditaire vennootschap op aandelen

■ *Wettelijke grondslag en oorsprong van Boek IV*

De wettelijke grondslag van Boek IV van het uitvoeringsbesluit wordt gevormd door artikel 182 van het Wetboek van vennootschappen betreffende de gerechtelijke ontbinding van niet meer actieve vennootschappen (het oude artikel 177sexies van de Gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen) waarvan § 4 bepaalt "De Koning bepaalt welke procedure gevolgd moet worden voor de consignatie van de activa die de vennootschap zouden toebehoren en wat er met die activa moet gebeuren ingeval nieuwe passiva aan het licht komen".

Boek IV is derhalve samengesteld uit twee bepalingen die, mits de daartoe vereiste aanpassingen, overgenomen zijn van de artikelen 1 en 2 van het Koninklijk Besluit van 14 maart 1997 tot uitvoering van artikel 177sexies, §4, van de Wetten op de handelsvennootschappen gecoördineerd op 30 november 1935 en tot wijziging van het koninklijk besluit van 24 december 1934 betreffende de toepassing der Wetten op het onvrijwillig bezitsverlies van toonderpapier.

■ *Structuur en inhoud (wettelijke grondslag en oorsprong) van Boek V*

Boek V, met als opschrift “De naamloze vennootschap en de commanditaire vennootschap op aandelen” is samengesteld uit de bepalingen van verschillende koninklijke besluiten waarvan de wettelijke grondslag voortaan door het Wetboek van vennootschappen wordt gevormd, die van toepassing zijn op de naamloze vennootschappen en de commanditaire vennootschappen:

- Het Koninklijk Besluit van 4 maart 1997 tot uitvoering van artikel 26, 5de lid, van de Wetten op de handelsvennootschappen gecoördineerd op 30 november 1935, waarvan de wettelijke grondslag voortaan wordt gevormd door artikel 438 van het Wetboek van vennootschappen. Het betreft de modaliteiten inzake inschrijving op, schrapping en weglating uit de lijst van vennootschappen die een openbaar beroep op het spaarwezen doen of gedaan hebben.
- De artikelen 10, 11 en 12 van het Koninklijk Besluit van 7 juli 1999 over het openbaar karakter van financiële verrichtingen, waarvan de wettelijke grondslag voortaan wordt gevormd door de artikelen 438, 513, § 1 en 549 van het Wetboek van vennootschappen. Het betreft onder meer de bepalingen aan de hand waarvan kan worden vastgesteld of een aanbod tot inschrijving, tot verkoop of tot omruiling of een verzoek tot verlening van volmachten een openbaar karakter heeft.⁹
- Het Koninklijk Besluit van 4 maart 1997 tot uitvoering van artikel 52bis, § 6, van de Wetten op de handelsvennootschappen gecoördineerd op 30 november 1935, waarvan de wettelijke grondslag voortaan wordt gevormd door artikel 620 van het Wetboek van vennootschappen. Deze bepalingen omschrijven de informatieverplichtingen die beursgenoteerde vennootschappen moeten naleven bij verkrijging van eigen effecten.
- Het Koninklijk Besluit van 3 mei 1999 tot uitvoering van artikel 190quinquies, § 2, van de wetten op de handelsvennootschappen gecoördineerd op 30 november 1935, waarvan de wettelijke grondslag voortaan wordt gevormd door artikel 513 van het Wetboek van vennootschappen. Dat besluit regelde de modaliteiten van het aanbod tot uitkoop van effecten van minderheden in zogenaamde “gesloten” vennootschappen.

Deze bepalingen werden geïntegreerd en gecoördineerd in het Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen, mits louter formele aanpassingen die vereist waren voor de integratie ervan.

6. Boek VI (art. 220 tot 226) diverse bepalingen

Dit boek bevat opheffings-, wijzigings- en overgangsbepalingen.

7. Besluiten

Naar het voorbeeld van het Wetboek van vennootschappen, en in overeenstemming met de terminologie en de structuur ervan, coördineert het uitvoeringsbesluit een geheel van verordeningsbepalingen waarvan de wettelijke grondslag voortaan door het Wetboek van vennootschappen wordt gevormd.

Deze samenvoeging werd in het algemeen bereikt, mits louter de wijzigingen die noodzakelijk waren voor deze integratie, enige formele verbeteringen en een paar geringe aanpassingen van technische aard aan te brengen aan de regels betreffende de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening, die weliswaar het meest omvangrijke deel van het besluit uitmaken.

De integratie van het recht inzake de statutaire en de geconsolideerde jaarrekening in het Wetboek van vennootschappen en het uitvoeringsbesluit ervan – die overigens geen enkel effect sorteert op het stuk van het toepassingsgebied *ratione personae* van de voorheen geldende bepalingen – en de bij die gelegenheid aangebrachte wijzigingen aan de besluiten van 8 oktober 1976, van 6 maart 1990 en van 25 november 1990, zullen de taak van de ondernemingsadviseurs en de leraars zonder enige twijfel vergemakkelijken.

Maar hoe recent de coördinatie ook moge zijn, de integratie van de regels betreffende het opmaken van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening in het besluit tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen, is zeker nog niet definitief.

Heeft de Regering in het Verslag aan de Koning bij het Besluit tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen niet zelf toegegeven dat ze er zich van bewust is dat de tekst van een aantal bepalingen op sommige punten nog voor verbetering vatbaar is en dat die bepalingen later zullen worden herschreven naarmate het besluit wordt aangepast, bijvoorbeeld ingevolge wijzigingen van Europese richtlijnen die door het besluit in Belgisch recht worden omgezet?

Het lijkt ons zeer aannemelijk dat de Regering daarmee onder meer zinspeelt op de wijzigingen die aan het Belgisch boekhoudrecht zullen moeten worden aangebracht ingevolge de belangrijke evolutie die de Europese en internationale boekhoudkundige harmonisatiebeweging momenteel doormaakt, geconcretiseerd in het door de Commissie voorgestelde ontwerp van verordening, volgens dewelke de Europese beursgenoteerde vennootschappen, uiterlijk tegen 2005, zouden verplicht worden hun geconsolideerde jaarrekening in principe volgens de IAS-normen op te maken.

⁹ Voor een uitvoerige commentaar bij dit besluit, zie G. T'Jonck, "Het koninklijk besluit van 7 juli over het openbaar karakter van financiële verrichtingen: oude wijn in nieuwe vaten?", in *Nieuw vennootschaps- en financieel recht 1999*, Jan Ronse Instituut, Biblio, Leuven, 2000, p. 445.